МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН, ПОЛІТОЛОГІЇ ТА СОЦІОЛОГІЇ

КАФЕДРА СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА
І МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

РОЗВИТОК СУЧАСНИХ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН: ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ ЧИННИКИ

II МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

2 березня 2018 року

Одеса
2018

УДК 339.9(063)
Р 64

Організаційний комітет:

Горняк О. В. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економічної теорії та історії економічної думки ОНУ імені І. І. Мечникова.

Якубовський С. О. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин ОНУ імені І. І. Мечникова.

Ломачинська І. А. – кандидат економічних наук, доцент, заступник декана економіко-правового факультету ОНУ імені І.І. Мечникова.

Ніколаєв Ю. О. – кандидат економічних наук, доцент, заступник завідувача кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин ОНУ імені І. І. Мечникова.

Відповідальний за випуск:
Якубовський Сергій Олексійович – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин ОНУ імені І. І. Мечникова

Р 64 **Розвиток сучасних міжнародних економічних відносин: фінансово-економічні та соціальні чинники**: матеріали ІІ Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 2 березня 2018 р.) / відп. за випуск д.е.н., проф. С. О. Якубовський. – Одеса : ОНУ імені І. І. Мечникова, 2018. – 112 с.

ISBN 978-617-7326-30-3

Викладено тези доповідей учасників ІІ Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток сучасних міжнародних економічних відносин: фінансово-економічні та соціальні чинники», яка відбулася у м. Одеса 2 березня 2018 року.

УДК 339.9(063)

ISBN 978-617-7326-30-3 © Одеський національний університет імені І.І. Мечникова, 2018

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ

Гриценко О. А.
УМОВИ ФОРМУВАННЯ РИНКУ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....6

Самійленко А. П.
НАПРЯМИ І ТЕНДЕНЦІЇ СОЦІАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ ГОСПОДАРСЬКОГО МЕХАНІЗМУ 9

Шедяков В. Е.
УПРАВЛЕНИЕ ИНФОСФЕРОЙ И УПРАВЛЕНИЕ ИНФОСФЕРЫ: ВЕКТОР ПОСТГЛОБАЛЬНЫХ ТРАНСФОРМАЦИЙ.....12

СЕКЦІЯ 2. СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Вітько Д. О.
РОЗВИТОК АГРАРНОГО ЕКСПОРТУ УКРАЇНИ ДО ЄС.....16

Денисов О. Є.
ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА ЕКОНОМІЧНУ БЕЗПЕКУ ДЕРЖАВИ.....19

Зеліско Н. Б., Булик О. Б.
РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ 22

Іващенко О. А.
ПРОБЛЕМА ІДЕНТИФІКАЦІЇ ЗМІСТОВНОГО НАПОВНЕННЯ ДОПОМОГИ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНОГО ФІНАНСУВАННЯ РОЗВИТКУ 26

Король М. М., Лапа І. В.
ДЕРЖАВНІ СОЦІАЛЬНІ СТАНДАРТИ 29

Намонюк В. Є.
МАСШАБ МІСТА ЯК ЙОГО ДЖЕРЕЛО ГЛОБАЛЬНОЇ КОНКУРЕНТНОЇ ПЕРЕВАГИ.....32

Овчаренко А. С.
ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ ОРГАНІЧНОГО АГРОПРОДОВОЛЬЧОГО СЕКТОРУ: ДОСВІД КРАЇН ЄС 36

Панченко В. Г.
ВАЛЮТНИЙ НЕОПРОТЕКЦІОНІЗМ В МІЖНАРОДНИХ ВАЛЮТНО-ФІНАНСОВИХ ВІДНОСИНАХ 39

Поворозник М. Ю.
УЗАГАЛЬНЮЮЧІ ПОКАЗНИКИ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ СТРУКТУРНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ ГАЛУЗІ.....42

Примаченко І. Ф., Ніколаєв Ю. О.
ОСНОВНІ НАПРЯМИ РЕГІОНАЛЬНОЇ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ ТА ЄС 45

СЕКЦІЯ 3. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

Волошин О. Ф., Кулик В. В.
ФОРМАЛІЗАЦІЯ МОДЕЛІ ОЦІНКИ РЕЗУЛЬТАТІВ І НАСЛІДКІВ РЕАЛІЗАЦІЇ РІЗНИХ ВАРІАНТІВ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ ЯК СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ І РИЗИКУ 49

Гунченко М. В.
МІГРАЦІЙНИЙ РУХ ЯК ПРОБЛЕМА ЛОГІСТИКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ 51

Хрип'юк В. І.
СУТНІСТЬ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ ФОРМ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ: ТЕОРЕТИЧНИЙ ТА ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ 53

СЕКЦІЯ 4. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ

Богданенко А. І.
ПРОБЛЕМАТИКА СИСТЕМИ ІПОТЕЧНОГО ЖИТЛОВОГО КРЕДИТУВАННЯ У БУДІВНИЦТВІ 57

Євсєєв А. С.
НАУКОВО-ПРАКТИЧНІ ПІДХОДИ ДО КЛАСИФІКАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ 59

Кацемір Я. В.
АНАЛІЗ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМТСВАМИ СФЕРИ ПОСЛУГ 61

Китриш Е. Ю.
ЭКОНОМИЧЕСКАЯ СУЩНОСТЬ И ЭВОЛЮЦИЯ СИСТЕМЫ УПРАВЛЕНИЯ ЦЕПЯМИ ПОСТАВОК 64

Махмудова І. В.
АКТУАЛЬНІСТЬ СТВОРЕННЯ ТА РОЗВИТКУ МОЛОЧАРСЬКИХ КООПЕРАТИВІВ 68

Покровська Н. М.
ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ: ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ 70

Снігир Л. П.
ФІНАНСОВІ РИЗИКИ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ 73

СЕКЦІЯ 5. ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ

Gaiduchok O. I., Stupnytskyi O. I.
ISSUES OF LENDING IN THE UKRAINIAN MARKET 77

Думікян А. К.
ВИДАТКИ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ НА РОЗВИТОК ЛЮДСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ 79

Пасічний М. Д.
УНІВЕРСАЛЬНІ ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ 83

Рубан М. О.
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ
МІЖБЮДЖЕТНИХ ВІДНОСИН 86

Стащук О. В.
ПОСЛІДОВНІСТЬ ЗДІЙСНЕННЯ ІНТЕГРАЛЬНОЇ ОЦІНКИ СТАНУ
ФІНАНСВООЇ БЕЗПЕКИ АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВ МАШИНОБУДУВАННЯ 89

Федорович І. М.
МОДЕРНІЗАЦІЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ
В УМОВАХ ФІНАНСОВОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ 91

СЕКЦІЯ 6. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ

Бутовська К. Ю., Колумбет О. П.
ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ
ФОРМУВАННЯМ І ВИКОРИСТАННЯМ ВИТРАТ НА ОПЛАТУ ПРАЦІ 94

Євсєєва О. О.
КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ПОБУДОВИ АМОРТИЗАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ
В КОНТЕКСТІ ЗБЛИЖЕННЯ ФІНАНСОВОГО ТА ПОДАТКОВОГО ОБЛІКУ 97

СЕКЦІЯ 7. СТАТИСТИКА

Остапенко Я. О., Блохіна М. М.
СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПОДАТКОВИХ НАДХОДЖЕНЬ
ДО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ ТА СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ
ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ 101

**СЕКЦІЯ 8. МАТЕМАТИЧНІ МЕТОДИ, МОДЕЛІ
ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЕКОНОМІЦІ**

Сотченко Є. В.
ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ НЕЙРОННИХ МЕРЕЖ
ДЛЯ ВИБОРУ НАЙБІЛЬШ ОПТИМІЗОВАНОГО СЦЕНАРІЮ
ПРОВЕДЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ ПЛАТІЖНОЇ ОПЕРАЦІЇ. 106

СЕКЦІЯ 7. СТАТИСТИКА

Остапенко Я. О.
кандидат економічних наук,
доцент кафедри статистики та математичних методів в економіці
Університету державної фіскальної служби України
Блохіна М. М.
студентка
Навчально-наукового інституту фінансів, банківської справи
Університету державної фіскальної служби України
м. Ірпінь, Київська область, Україна

СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПОДАТКОВИХ НАДХОДЖЕНЬ ДО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ ТА СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Соціально-економічний розвиток будь-якої країни чи регіонів забезпечується завдяки бюджетним ресурсам, серед яких питому вагу займають податкові надходження. Тому провідну роль у забезпеченні виконання державних функцій, що регулюють соціально-економічні процеси, відводять податкам, які справляються до державного бюджету. Саме податкові надходження країни свідчать про ступінь злагодженості та взаємодії усіх елементів системи, функціонування яких свідчить про стан та розвиток податкової системи загалом та про стан національної економіки зокрема.

Вагомий внесок у розвиток теорії та практики системи оподаткування зробили такі українські науковці, як Городецька Т.Е., Поровай А.С., Захаркіна Л.С., Касперович Ю.В., Зварич О.В., Іванов Ю.Б., Крисоватий А.І., Пашко П.В., Тарангул Л.Л., Фрадинський О.А. та інші.

Метою дослідження є аналіз структури податкових надходжень до Державного бюджету в розрізі прямих та непрямих податків та їх співвідношення до загальної частини доходів та ВВП країни, виявлення проблем та негативних факторів впливу в сфері оподаткування, а також внесення пропозицій щодо її покращення.

Податки є важливою ланкою функціонування економічних відносин в країні та головною формою дохідної частини Державного бюджету, а також мають вагомий вплив на соціально-економічні процеси, що протікають в державі. Проаналізуємо обсяги загальної частини доходів Державного бюджету та податкових надходжень (рисунок 1).

Проаналізувавши діаграму, можемо зробити висновок, що Державний бюджет України формується в середньому на 85,19% за рахунок податків. Проте за європейськими нормами неподаткові надходження у структурі

бюджету держави мають складати не більше, ніж 5% [2, с. 112]. Тому це свідчить про неоптимальну структуру дохідної частини бюджету України.

Рис. 1. Динаміка доходів та податкових надходжень Державного бюджету за 2007–2017 рр.

Побудовано авторами на основі статистичних даних Державної служби статистики України [1]

Проаналізуємо структуру податкових надходжень до Державного бюджету в розрізі прямих та непрямих податків та їх співвідношення до загальної частини доходів та ВВП (таблиця 1).

Таблиця 1

Динаміка та структура формування податкових надходжень Держаного бюджету в Україні за 2012-2017 рр.

	2012 р.	**2013 р.**	**2014 р.**	**2015 р.**	**2016 р.**	**2017 р.**
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*
Доходи бюджету, млн. грн	432 944	429 986	443 983	652 031	782 748	997 817
Податкові надходження(ПН), млн. грн	368 815	380 334	389 810	561 620	733 710	800 824
у % до бюджету	85,19%	88,45%	87,80%	86,13%	93,74%	80,26%
Прямі податки, млн грн	132 614	148 684	143 080	204 086	282 047	349 295
у % до бюджету	30,63%	34,58%	32,23%	31,30%	36,03%	35,01%
ПДФО, млн грн	68092	72 151	75 203	99 983	138 782	181 228
у % до бюджету	15,73%	16,78%	16,94%	15,33%	17,73%	18,16%
у % до ПН	18,46%	18,97%	19,29%	17,80%	18,92%	22,63%

Закінчення таблиця 1

1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*
ППП,млн. грн	55 793	54 994	40 201	39 053	60 223	73 481
у % до бюджету	12,89%	12,79%	9,05%	5,99%	7,69%	7,36%
у % до ПН	15,13%	14,46%	10,31%	6,95%	8,21%	9,18%
Місцеві податки і збори, млн. грн	5457	7 314	8 056	27041	42 261	49 457
у % до бюджету	1,26%	1,70%	1,81%	4,15%	5,40%	4,96%
у % до ПН	1,48%	1,92%	2,07%	4,81%	5,76%	6,18%
Плата за користування надрами, млн. грн	3272	14225	19620	38009	40 781	45 129
у % до бюджету	0,76%	3,31%	4,42%	5,83%	5,21%	4,52%
у % до ПН	0,89%	3,74%	5,03%	6,77%	5,56%	5,64%
Непрямі податки, млн. грн	236 201	231 650	246 730	357 534	451 663	451 529
у % до бюджету	54,56%	53,87%	55,57%	54,83%	57,70%	45,25%
ПДВ, млн. грн	184 786	181 717	189 241	246 858	329 911	302 866
у % до ПН	50,10%	47,78%	48,55%	43,95%	44,96%	37,82%
Акцизний податок, млн. грн	38 429	36 668	45100	70795	101 751	125 601
у % до бюджету	42,68%	42,26%	42,62%	37,86%	42,15%	30,35%
у % до ПН	10,42%	9,64%	11,57%	12,61%	13,87%	15,68%
Мито, млн. грн	12 986	13 265	12 389	39 881	20 001	23 062
у % до бюджету	3,00%	3,08%	2,79%	6,12%	2,56%	2,31%
у % до ПН	3,52%	3,49%	3,18%	7,10%	2,73%	2,88%

Розраховано авторми за даними Державної служби статистики України [1]

За даними таблиці 1 спостерігаємо наступні тенденції у податковій сфері:

1) Посилення ролі непрямих податків: у 2017 році податкові надходження до Державного бюджету зросли у 2,2 рази, а непрямі податки зросли майже в 1,9 разів порівняно з 2012 роком. Хоч питома вага непрямих податків у структурі податкових надходжень в 2017 році скоротилась порівняно з попередніми роками й становить 56,38% та 45,25 % доходів Держаного бюджету. Також можна констатувати, що зростання показника частки непрямих податків у розрізі доходів бюджету розпочалося з 2013 року, а вже в 2016 році, його величина складала 57,7%. Дана ситуація спричинена тим, що з 2013 року посилились інфляційні та девальваційні процеси, а також завдяки впровадженню у 2015 р. тимчасового імпортного збору.

2) Прямі податки в середньому за 2012-2017 рр. складають 32,32 %, найбільшу частку з яких займає податок з доходів фізичних осіб (ПДФО), що становить в середньому 50,91% прямих податків. Різке зростання ПДФО у 2015 році пояснюється змінами, згідно Бюджетного кодексу, у відрахуванні цього податку до бюджетів різних рівнів, що в умовах проведення політики децентралізації, на нашу думку, є не доречним, оскільки всі місцеві бюджети

тепер повинні спрямовувати частку ПДФО до державного бюджету, а це в умовах обмеженості власних фінансових ресурсів створює загрози невиконання ними своїх повноважень.

3) Податок на прибуток підприємств (ППП) помітно скоротився протягом 2012–2015 рр.(так з 2012 по 2015 рік ППП скоротився на 16 740 млн. грн) та в структурі податкових надходжень його частка зменшилася майже на 8,17%. Представлена тенденція змін ППП зумовлена помітним зменшенням бази оподаткування, що спричинена кризовими явищами в економіці, політичною нестабільністю, значним обсягом податкових пільг, ефективність яких залишається низькою.

4) Плата за користування надрами в цілому в 2017році збільшилася майже в 19 разі у порівнянні з 2012 роком. Це спричинено зростанням ставок та збільшенням об'єктів оподаткування.

Отже, попри складні соціально-економічні умови, спостерігається збільшення податкових надходжень до державного бюджету майже по всіх видах податків. Варто вказати, що причиною такого зростання є також і так званий «інфляційний податок», який в умовах інфляції фактично сплачують економічні суб'єкти. Але, не зважаючи на збільшення сум податкових надходжень до Державного бюджету, система оподаткування залишається недосконалою. Основними проблемами є:

1. Податкова система в Україні складна в адмініструванні, що засвідчує шкала «Paying Taxes» (107 з 189 країн) рейтингу «Doing Business» Світового банку [3].

2. Низький рівень довіри до фіскальних органів: лише 17 % громадян довіряють співробітникам ДФС [4].

3. Надходження ЄСВ покривають лише половину потреби видатків Пенсійного фонду [5, с. 12].

4. Поширення популістичних заяв як наслідок низького рівня фінансово-економічної грамотності та податкової культури в суспільстві. Результати останніх досліджень красномовно засвідчили парадоксальні висновки: громадяни прагнуть одночасно жити у welfare state (держава загального добробуту), але працювати у ліберальній моделі, зокрема третина громадян не знає, яку частину доходів сплачує у вигляді податків, але при цьому 2/3 вже вважають її несправедливою.

Задля забезпечення подальшого розвитку та вдосконалення податкової системи України слід: забезпечити дієвість існуючих засобів податкового стимулювання економіки; змінити існуючий механізм оподаткування ПП для відновлення інвестиційно-інноваційного процесу; розвивати механізми оподаткування; збільшувати розмір АП до рівня країн-членів ЄС; провести бюджетну децентралізацію; підвищити ефективність адміністративного оскарження; спростити податкові декларацій та звітність, документообіг; вдосконалювати системи електронного адміністрування ПДВ; посилити боротьбу з митними правопорушеннями та контрабандою; розвивати

середньострокове прогнозування і планування; посилити відповідальність працівників ДФС; підвищити відкритість та прозорість роботи ДФС тощо.

Література:

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/.
2. Захаркіна Л. С. Роль і місце податкових надходжень у структурі зведеного бюджету України / Л. С.Захаркіна // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Економіка і менеджмент. – 2016р. – Вип. 19.
3. Ease of Doing Business 2016 in Ukraine / Doing business, The World Bank. – October 27, 2015. [Electronic resource]. – Access mode: http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/ukraine/.
4. Моніторинг прогресу реформ. Звіт за 2015 рік. Розділ «Податкова реформа» / Національна рада реформ, Проектний офіс. – С. 49. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://reforms.in.ua/ua/reformy/zvity.
5. Касперович Ю. В. Податкові механізми відновлення соціально-економічного розвитку в контексті реформи 2016 року // Відділ фінансової безпеки, Серія «Економіка» № 74, м. Київ, – 2017р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/podatkovi_ mehanizmu-f6424.pdf.